

U ovom ćete odjeljku pronaći pregled organizacije sudova.

Organizacija pravosuđa – pravosudni sustav

Belgijski pravni sustav **sustav je građanskog prava koji obuhvaća** skup kodificiranih pravila koja primjenjuju i tumače suci.

Organizacija sudova u Belgiji **isključivo je savezna odgovornost**.

Načela

Prije utvrđivanja pravosudnog sustava u Belgiji korisno je razmotriti neka ustavna i opća načela **koja se odnose na ustroj pravosuđa**.

Osim zakonodavne ovlasti i izvršne ovlasti, Ustavom je uspostavljena i sudska ovlast koju izvršavaju sudovi. Sudovi su stoga, **uz ostale ustavne ovlasti, neovisni**.

Sudstvo ima ulogu sudbene sudbene vlasti i stoga primjenjuje pravo: Sudbena vlast ima ulogu sudbene vlasti. Stoga primjenjuje pravo: sud odlučuje u građanskim sporovima i primjenjuje kazneno pravo na osobe koje su počinile kazneno djelo. Razlikuju se sudski službenici (suci na nižim i višim sudovima) i službenici za kazneni progon (državno odvjetništvo ili državno odvjetništvo).

U skladu s odredbama članaka 144. i 145. Ustava, sporovi koji se odnose na građanska prava isključivo su u nadležnosti sudova, a oni čiji su predmet politička prava u nadležnosti su sudova, uz iznimku iznimaka utvrđenih zakonom.

Sud ili drugo tijelo koje može donijeti presudu može se osnovati samo zakonom. Izvanredna povjerenstva ili tribunali ne smiju se osnivati pod bilo kojim imenom u skladu s člankom 146. Ustava.

Sudske su **rasprave javne**, osim ako bi javni pristup ugrozio moral ili mir; u tom slučaju sud to proglašava presudom (članak 148. stavak 1. Ustava). Načelom javnih rasprava osigurava se transparentnost pravosuđa.

U presudi se moraju navesti razlozi na kojima se **ona** temelji. Objavljuje se u javnosti (članak 149. Ustava). Obveza obrazlaganja propisana Ustavom i člankom 780. Zakona o sudovima (Code Judiciaire/Gerechtelijk Wetboek) znači da sud mora odgovoriti na činjenične i pravne argumente koje stranke navode. Razlozi se moraju navesti u cijelosti i moraju biti jasni, precizni i dostatni. Obveza obrazlaganja, kao što je neovisnost sudbene vlasti, štiti stranku od mogućih arbitrarnih radnji i može odlučiti s obzirom na razloge za podnošenje žalbe žalbenom sudu ili Kasacijskom sudu (Cour de cassation/Hof van Cassatie).

Člankom **151. stavkom 1. Ustava predviđa se neovisnost sudaca** u obnašanju njihove dužnosti i neovisnost Ureda državnog odvjetnika u provođenju istraga i kaznenog progona u pojedinačnim slučajevima, pod uvjetom da nadležni ministar odredi kazneni progon i izda obvezujuće smjernice o kaznenoj politici, uključujući smjernice o istražnoj politici i politici kaznenog progona.

U skladu sa stavkom 4. te odredbe, mirovne suce, suce sudova, savjetnike sudova i Kasacijskog suda **imenuje kralj** u skladu s uvjetima i na način predviđen zakonom.

Suci se imenuju doživotno. Odlaze u mirovinu u zakonom određenoj dobi i primaju mirovinu predviđenu zakonom. Sudac može biti lišen dužnosti ili može biti suspendiran samo sudskom presudom. Sudac se može premjestiti samo imenovanjem suca na novo radno mjesto i samo uz njegovu suglasnost (članak 152. Ustava). Isto tako, kralj imenuje i razrješuje službenike Ureda državnog odvjetnika (članak 153. Ustava).

Plaće sudaca utvrđene su zakonom (članak 154. Ustava).

Suci ne mogu prihvatiti plaćeni položaj vlade, osim ako djeluju besplatno i ako to ne podrazumijeva nespojivost kako je utvrđeno zakonom (članak 155. Ustava).

Vrsta suda

Belgija ima pet glavnih pravosudnih područja, **pet žalbenih** sudova: Bruxelles, Liege, Mons, Gent i Antwerpen.

Ta su područja podijeljena na sudske okruge (arrondissements judiciaires/gerechtelijke arrondissementen), od kojih svaki **ima prvostupanjski sud (tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg)**. U zemlji postoji 12 sudskih okruga. Sudbena četvrti u Bruxellesu ima dva prvostupanjska suda, od kojih je jedan nizozemski, a drugi francuski govor.

Osim toga, u **sudskim okruzima postoji 9 radnih sudova i 9 trgovačkih sudova**.

Okruzi su podijeljeni na pravosudne kantone (kanton judiciaire/gerechtelijk kanton), od kojih svaki **ima magistratski sud (justice de paix /vredegrerecht)**. U zemlji ima 187 kantona.

Svaka od deset pokrajina, kao i upravni okrug glavnog grada Bruxellesa, **ima pričuveni sud**. Prisjednički sud nije stalni sud. Saziva se svaki put kad se optužene osobe pošalju pred njega.

Vrsta i težina prekršaja, priroda spora i visina predmetnih iznosa određuju **vrstu suda koji** mora odlučivati u predmetu.

U nekim okolnostima zbog prirode spora određuje se sud pred kojim se vodi postupak. Stoga je mirovni sudac nadležan za susjedne sporove i prvostupanjski sud nadležan je za razvod braka. U ostalim slučajevima to je svojstvo stranaka. U načelu, poslovni je sud specijalizirani sud koji se upoznaje s sporovima među poduzećima.

Nakon što se utvrdi vrsta nadležnog suda, potrebno je odrediti **mjesto u** kojem će se predmet razmatrati.

U građanskim stvarima postupak se može saslušati pred sucem u mjestu prebivališta tuženika ili pred sucem u mjestu u kojem je obveza ugovorena ili u kojoj je trebala biti izvršena.

U kaznenim stvarima sud mjesta u kojem je počinjeno kazneno djelo, sud mjesta u kojem osumnjičenik boravi i sud mjesta u kojem se može utvrditi da je počinitelj kaznenog djela imaju jednaku nadležnost. U slučaju pravnih osoba, to je sud u mjestu u kojem ima registrirano sjedište i u mjestu u kojem navedena pravna osoba ima glavno mjesto poslovanja.

Sudovi i njihova hijerarhija

Sudovi i njihova hijerarhija Obični sudovi a organizirani su u hijerarhiji. Struktura sudova je sljedeća:

4	KASACIJSKI SUD		
3	Žalbeni sudovi	Radni sudovi	Tečajevi sjedenja
2	Prvostupanjski sudovi	Radni sudovi	Sudovi trgovačkih društava

Presude nižih sudova nazivaju se jugements/vonnissen. Presude žalbenih sudova, radnih sudova, prisjedničkih sudova i Kasacijskog suda nazivaju se arrêts /arresten.

Građanski sudovi uglavnom rješavaju privatne sporove između fizičkih i pravnih osoba.

Svrha **kaznenih sudova** je kažnjavanje počinitelja kažnjivih djela kaznama propisanim zakonom (zatvor, rad za opće dobro, novčana kazna itd.).

Postoje slučajevi kada se jedna od stranaka ne slaže s presudom. Nekoliko **pravnih lijekova** omogućuje strankama u predmetu ili, u nekim slučajevima, trećim strankama da ishode novu odluku u predmetu o kojem je sud već odlučivao. Pravni lijekovi podijeljeni su u dvije kategorije: postoje dvije vrste redovnih postupaka pravne zaštite:

Postoje dva **uobičajena pravna sredstva**: prigovor i žalba.

Timse prigovorom tuženiku koji je osuđen zbog nesudjelovanja u postupku omogućuje da se usprotivi presudi. U ovom slučaju predmet može preispitati sud koji je o njemu odlučivao.

Osim ograničenog broja slučajeva kada to nije moguće, **žalba** je pravo koje mogu ostvariti sve zainteresirane stranke. Osuđena osoba, stranka koja traži naknadu štete, tužitelj, tuženik ili Ured državnog odvjetnika imaju mogućnost da se o predmetu raspravlja po drugi put. Žalbu uvijek razmatra sud koji je viši od onog koji je donio prvotnu presudu.

U sljedećoj tablici nalazi se **pregled sudova koji odlučuju o žalbama**, ovisno o tome koje je tijelo donijelo presudu protiv koje je podnesena žalba:

Presuda		Žalba
Magistratski sud	Građanski predmeti	Prvostupanjski sud (građanski odjel)
	Trgovačke stvari	Opći sud poduzetnika
Polijski sud	Kazneni predmeti	Prvostupanjski sud (Kazneni sud)
	Građanski predmeti	Prvostupanjski sud (Građanski sud)
Radni sud		Radni sud
Prvostupanjski sud		Žalbeni sud
Opći sud poduzetnika		Žalbeni sud

U fazi žalbe suci (prvostupanjskog ili žalbenog suda) drugog i posljednji put raspravlja o meritumu predmeta i donose konačnu odluku. Međutim, stranke i dalje imaju mogućnost **žalbe u kasacijskom postupku**.

Osim tih redovnih **postupaka pravne zaštite**, postoje i „izvanredni” postupci, od kojih je glavni pravni lijek u kasacijskom postupku pred Kasacijskim sudom.

Žalba Kasacijskom sudu ne predstavlja treći ili treći stupanj suda. Kasacijski sud ne ispituje činjenice predmeta koji mu je upućen, nego njegovu usklađenost sa zakonom.

Osim prethodno navedenih sudova, u Belgiji postoje još dvije vrste sudova. One imaju ulogu praćenja: **Državno vijeće** i **Ustavni sud**. Državno vijeće viši je upravni sud i nadzire upravu. Intervenira kada građanin smatra da uprava nije poštovala zakon. Uloga Ustavnog suda jest osigurati da su akti, dekreti i pravilnici u skladu s Ustavom te nadzirati odgovarajuću podjelu ovlasti između javnih tijela u Belgiji.

Pravne baze podataka

[Portal pravosudnih tijela Belgije](#) omogućuje pristup, među ostalim, sudskoj praksi, belgijskom zakonodavstvu i Službenom listu.

Je li pristup pravnim bazama podataka besplatan?

Da je pristup bazi podataka **besplatan**.

Povezane poveznice

[Savezna javna služba za pravosuđe](#)

Posljednji put ažurirano: 13/01/2021

Ovo je strojni prijevod sadržaja. Vlasnik ove stranice ne prihvaća nikakvu odgovornost ni obvezu u pogledu kvalitete strojno prevedenog teksta.